

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 3 och 6 § lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Det föreslås att lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal ändras så att ett allmänt avtal kan ingås vad gäller procedur som i samarbetet mellan en församling och tjänsteinnehavaren skall iakt-

tas vid skötseln av personalfrågor.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt gällande lag om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal (968/1974) kan villkoren i anställningsförhållandet för tjänsteinnehavarna i församlingar och kyrkliga samfälligheter bestämmas genom tjänstekollektivavtal. För arbetstagare i arbetsavtalsförhållande gäller motsvarande bestämmelser i lagen om kollektivavtal (436/1946).

Enligt lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden (131/1973) kan arbetsgivaren och arbetstagaren genom tjänstekollektivavtal och kollektivavtal komma överens om att det samarbete gällande arbetarskyddet som avses i lagen skall ordnas på något annat sätt än vad som annars föreskrivs i lagens 2 kap. Tjänstekollektivavtal och kollektivavtal om arbetarskyddet i församlingarna ingicks första gången 1987.

Utöver tjänstekollektiv- och kollektivavtal har kyrkans avtalsdelegation och kyrkans huvudavtalsparter ingått flera avtal av karaktären rekommendationer. Givandet av rekommendationer baserar sig på lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans avtalsdelegation (970/1974), enligt vilken avtalsdelegationen kan ge rekommendationer i frågor angående vilka överenskommelse inte kan

träffas genom tjänstekollektivavtal.

Mellan kyrkans avtalsdelegation och kyrkans huvudavtalsparter ingicks den 6 oktober 1997 ett avtal om samarbete i församlingarna. I det nya avtalet samlades avtalsbestämmelserna om arbetarskydd och arbetsplatsdemokrati och organisationerna för dem slogs ihop. I fråga om bestämmelserna om arbetarskydd är avtalet såsom tjänstekollektivavtal och kollektivavtal bindande för församlingarna. Till övriga delar har avtalet karaktären av rekommendation.

Ett rekommendationsavtal binder bara dem som undertecknat det. Genom att ingå ett rekommendationsavtal godkänner parterna för egen del de procedurer som anges där och förbinder sig att rekommendera att de efterföljs. Ett rekommendationsavtal är inte som sådant bindande för församlingen, utan församlingen kan låta bli att godkänna det eller godkänna det i ändrad form.

I syfte att ändra verksamheten och arbetsförhållandena i församlingarna är det nödvändigt att avtal ingås om samarbete mellan arbetsgivaren och personalen. Genom avtalen ökas personalens möjligheter att påverka beredningen av beslut som gäller deras arbete och arbetsmiljö och den vägen kan personalen påverka innehållet i besluten. Detta kan bäst ske genom koncentrerade och bindande tjänstekollektivavtal för försam-

lingarna. Enligt gällande lag är det i fråga om tjänsteinnehavare endast möjligt att ingå rekommendationsavtal. I fråga om arbetstagarare i arbetsavtalsförhållande är det redan nu möjligt att ingå bindande avtal.

Tjänstekollektivavtal som till sina rättsverkningar gäller arbetsplatsdemokrati skall kunna jämföras med det huvudavtal som avses i lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal.

Propositionens syfte är att bestämmelserna om tjänstekollektivavtal för den evangelisk-lutherska kyrkan till de delar som gäller samarbete skall ges samma innehåll som motsvarande bestämmelser i staten och kommunerna.

2. Propositionens verkningar

Enligt gällande lag kan samarbete om arbetarskydd överenskommas genom tjänstekollektivavtal. Propositionen skall göra det möjligt att avtala om samarbete som hänförs till arbetsplatsdemokrati på samma sätt. Detta innebär att nivån på samarbetet utvecklas och informationen om detta förbättras. Propositionen skall också göra det möjligt att avtala om sammanslagning av orga-

nisationerna för arbetarskydd och arbetsplatsdemokrati så att avtalet är bindande för församlingarna. Detta innebär att samarbetet utvecklas och effektivteras. Genom att två organisationer sammanslås kan också kostnaderna sjunka.

Propositionen skall också medföra en klarare avtalspraxis. Genom att alla avtalsbestämmelser som gäller samarbete ingås genom tjänstekollektivavtal kan avtalen bli betydligt klarare och fungera bättre.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid kyrkostyrelsen och i kyrkomötets ekonomiutskott. Kyrkomötets lagutskott har yttrat sig i ärendet. Propositionen baserar sig på en gemensam standpunkt hos kyrkans avtalsdelegation och kyrkans huvudavtalsparter AKAVA-OS, Församlingarnas tjänste- och befattningshavares förbund rf samt Kunta-alan unioni. Ärendet har behandlats i samband med att avtalet om samarbete i församlingarna ingicks den 6 oktober 1997. Huvudavtalsparterna har givits möjlighet att yttra sig om ärendet också vid beredningen av propositionen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

3 §. Det föreslås att paragrafens 4 mom. ändras så att ett allmänt avtal likt ett huvudavtal kan ingås om proceduren för samarbete vid skötseln av personalfrågor. En motsvarande bestämmelse ingår i 3 § 1 mom. lagen om statens tjänstekollektivavtal (664/1970) och i 3 § 4 mom. lagen om kommunala tjänstekollektivavtal (669/1970).

Det föreslås att till paragrafen också fogas ett nytt 5 mom. som till innehållet skall motsvara 3 § 2 mom. lagen om statens tjänstekollektivavtal och 3 § 5 mom. lagen om kommunala tjänstekollektivavtal. Syftet med tillägget är att ge det allmänna avtalet karaktären av tjänstekollektivavtal samt förhindra avvikelser genom ett allmänt avtal från procedurer som föreskrivs i någon annan lag eller förordning.

Ett allmänt avtal som gäller samarbetsförfarande kan samtidigt till karaktären vara ett tjänstekollektivavtal, varvid bestämmelserna om samarbetsförfarande kan ingå i samma avtal både för tjänsteinnehavare och för arbetstagarare i arbetsavtalsförhållande.

6 §. Det föreslås att till paragrafens 1 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken uppsägningstiden för ett allmänt avtal, på samma sätt som för ett huvudavtal, är sex månader.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 3 och 6 § lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 20 december 1974 om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal (968/1974) 3 § 4 mom. och 6 § 1 mom. samt fogas till 3 § ett nytt 5 mom. som följer:

3 §

Om förhandlingsproceduren samt om förfarandet för tryggande av arbetsfreden eller om annat sådant förfarande kan ett särskilt avtal (*huvudavtal*) ingås. I huvudavtalet kan förhandlingsproceduren anses även i sådana frågor rörande villkoren i ett anställningsförhållande om vilka avtal inte kan ingås. Likaså kan ett särskilt avtal ingås om den procedur som i samarbetet mellan en församling eller en kyrklig samfällighet och tjänsteinnehavarna skall iaktas vid skötseln av personalfrågor (*allmänt avtal*).

Genom ett allmänt avtal som nämns i 4 mom. får avvikelser inte göras från procedurer som anges i någon annan lag eller förordning. I övrigt gäller om avtal som nämns i 4 mom. vad som bestäms om tjänstekol-

lektivavtal, om inte något annat följer av 6 § 1 mom.

6 §

Ett tjänstekollektivavtal som inte har ingåtts för viss tid kan av den som är part i avtalet sägas upp att upphöra tre månader från uppsägningen, om inte något annat är överenskommet om uppsägningstiden. Ett tjänstekollektivavtal som har ingåtts för längre tid än fyra år gäller efter fyra år såsom ett tjänstekollektivavtal vars gitighetstid inte är bestämd. Vad som bestäms ovan gäller även huvudavtal och allmänna avtal. Uppsägningstiden för dessa är dock sex månader.

Denna lag träder i kraft .

Helsingfors den 23 oktober 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Lag

om ändring av 3 och 6 § lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 20 december 1974 om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal (968/1974) 3 § 4 mom. och 6 § 1 mom. samt fogas till 3 § ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

Angående förhandlingsproceduren samt om förfarandet för tryggande av arbetsfreden eller om annat sådant förfarande kan särskilt avtal (*huvudavtal*) ingås. I huvudavtalet kan förhandlingsproceduren bestämmas även i sådana frågor rörande villkoren i anställningsförhållande, om vilka avtal icke kan ingås. Om detta avtal gäller vad om tjänstekollektivavtal är stadgat, såframt ej annat följer av 6 § 1 mom.

6 §

Tjänstekollektivavtal som icke ingåtts för viss tid kan av den som är part i avtalet uppsägas att upphöra efter tre månader, såframt ej annat är överenskommet om uppsägningstiden. Tjänstekollektivavtal som slutits för längre tid än fyra år gäller efter förloppet av fyra år såsom tjänstekollektivavtal vars giltighetstid icke är bestämd. Vad ovan är sagt gäller även huvudavtal. Uppsägningstiden för dess vidkommande är likväl sex månader.

Föreslagen lydelse

3 §

Om förhandlingsproceduren samt om förfarandet för tryggande av arbetsfreden eller om annat sådant förfarande kan *ett* särskilt avtal (*huvudavtal*) ingås. I huvudavtalet kan förhandlingsproceduren *anses* även i sådana frågor rörande villkoren i ett anställningsförhållande om vilka avtal *inte* kan ingås. *Likaså kan ett särskilt avtal ingås om den procedur som i samarbetet mellan en församling eller en kyrklig samfällighet och tjänsteinnehavarna skall iaktas vid skötseln av personalfrågor (allmänt avtal).*

Genom ett allmänt avtal som nämns i 4 mom. får avvikelse inte göras från procedurer som anges i någon annan lag eller förordning. I övrigt gäller om avtal som nämns i 4 mom. vad som bestäms om tjänstekollektivavtal, om inte något annat följer av 6 § 1 mom.

6 §

Ett tjänstekollektivavtal som inte har ingåtts för viss tid kan av den som är part i avtalet sägas upp att upphöra tre månader från uppsägningen, om inte något annat är överenskommet om uppsägningstiden. Ett tjänstekollektivavtal som har ingåtts för längre tid än fyra år gäller efter fyra år såsom ett tjänstekollektivavtal vars giltighetstid inte är bestämd. Vad som bestäms ovan gäller även huvudavtal och allmänna avtal. Uppsägningstiden för dessa är dock sex månader.

Denna lag träder i kraft den